

מרכז דיאלוגים

קול קורא לרשתות חינוך

לבניית שותפות לקידום פדגוגיה דיאלוגית מתווכת טכנולוגיה

מרכז דיאלוגים בתמיכת יד הנדיב, הוא מרכז בין אוניברסיטאי המפעיל שותפויות מחקר ופיתוח לקידום פדגוגיה דיאלוגית במערכות חינוך, ברשויות עירוניות ובתהליכי למידה במרחב הציבורי. המרכז עוסק בשיפור תהליכי חשיבה קבוצתיים ובקידום תרבות של דיאלוג וטעון. זאת, באמצעות עיצוב סביבות למידה ותהליכי התדיינות, פיתוח כלים טכנולוגיים ללמידה שיתופית, בניית תכניות לימודים ופיתוח מקצועי, הכוללים ממדים קוגניטיביים, רגשיים, חברתיים ואזרחיים. בימים אלו המרכז נערך להעמקה והרחבה של פעילותו באמצעות בניית שותפויות נוספות וארוכות טווח עם בתי ספר, רשתות חינוך, מוסדות להכשרת מורים, אוניברסיטאות, ורשויות מקומיות. השותפויות יחלו לפעול בסתיו 2022, שנה"ל תשפ"ג (ניתן לקרוא על תכנית הפעילות הכוללת של המרכז בסוף המסמך).

אנו מזמינים רשתות חינוך, מטה ובתי ספר נבחרים להצטרף להקמת שותפות לקידום פדגוגיה דיאלוגית מבוססת טכנולוגיה. מטרת השותפות לבנות מודל ויכולות התומכים ביצירת פדגוגיה מבוססת נתוני הוראה-למידה בשיח. בדרך זו, נפעל לשיפור תהליכי הדיון והחשיבה הקבוצתיים ולקידום תרבות השתתפותית של דיאלוג וטעון תוך שימוש בכלים דיגיטליים. כמו כן, השותפות מיועדת לאפשר תהליכי מחקר רחבי היקף אשר יתרמו לידע המתגבש בנושאי פדגוגיה דיאלוגית מתווכת מדיה, ותהליכי למידה אזרחיים.

השותפות תפעל לפיתוח הערוצים הבאים:

א. מסלול ייחודי לבית ספר מפתח פדגוגיה דיאלוגית

● פיתוח פדגוגי ושינוי בית ספרי

- **בתחום הקוגניטיבי (חשיבה, הוראה ולמידה)** - קידום תהליכי הוראה ולמידה לבניית ידע באמצעות שיטות הוראה ממוקדות שיח, אינטראקציה ולמידה שיתופית.
- **בתחום הפדגוגיה של היחסים** - קידום תקשורת בינאישית אכפתית בין צוותי הוראה לתלמידים ובין התלמידים לבין עצמם, גיוון מבנה ההשתתפות בשיחות בשיעורים ובאינטראקציות מחוצה להם וכן קידום אקלים בית ספרי מיטבי.
- **בתחום הרגשי** - פיתוח יכולות הבעה, הבנה ופרשנות רגשית של תלמידים בדיונים עם נושאים בעצמות רגשית גבוהה ובתהליכי חשיבה מורכבים, בדרך המדמה תהליכי חשיבה והתדיינות הנדרשים מאזרחים ומקבלי החלטות.

● הדגמה והפצת הפדגוגיה

- בית הספר ישמש כבית ספר מדגים אשר יארח מורים וצוותים מבתי ספר נוספים המתעניינים בפדגוגיה דיאלוגית במתכונת חד פעמית או על בסיס מתמשך.
- ייבנה מודל שיאפשר לבית הספר לקלוט פרחי הוראה (בשת"פ עם מוסדות נבחרים להכשרת מורים): המודל יאפשר יצירת קשר מניב בין בית הספר הקולט המתמחה בפדגוגיה דיאלוגית לבין מוסדות להכשרת מורים. מדריכי ההכשרה הפדגוגיים ופרחי ההוראה ישהו ויעבדו בבית הספר כחלק מצוות ההוראה במגוון שיטות חניכה. המורים המוכשרים לפדגוגיה דיאלוגית יקלטו בבית הספר בו נחנכו וברשת בכלל, כשהם בעלי ידע ומומחיות פדגוגי - דיאלוגי.

ב. בתי ספר מפתחים הוראה דיאלוגית מתוכנת מחשב

- פיתוח והטמעה של יחידות לימוד טכנו-פדגוגיות בתחומי הדעת השונים.
- התנסות בפלטפורמות חדשניות לניהול דיונים.
- ניצול טכנולוגיות לקיום סדרה של שיעורים על סוגיה אחת תוך הפעלת פרקטיקות של הנחיית דיונים (בסביבות דיגיטליות).
- פיתוח סדירות בית ספריות התומכות בלמידה שיתופית מבוססת מחשב.
- מיקוד מיוחד במקצועות ההומניסטיקה והאזרחות: קריאת טקסטים וניתוחם, כתיבה ביקורתית, דיונים ביקורתיים-אזרחיים בשני ערוצים: בע"פ, ובתצורה דיגיטלית בכתב.

ג. שותפות בין בתי הספר ברשת

- התנסות בדיונים בין תלמידי בתי הספר ברשת בסביבות דיגיטליות במסגרת הוראת תחומי הדעת, במטרה לשפר את השיח ואת תהליכי הלמידה בקנה מידה ארצי.
- פיתוח יכולות ההתדיינות של תלמידים בנושאים אזרחיים ובניית מסגרות בית ספריות וכלל רשתיות לשילוב השיח בין בני-נוער וקהילות במרחב הציבורי. בסביבה שכזו, המתדיינים באים לידי ביטוי בנוכחותם של אחרים, נחשפים לדעות, עמדות וסיפורי חיים ופתוחים יותר לשנות את דעתם.

ד. לקראת רשת חכמה בחינוך: פיתוח פדגוגי מבוסס נתונים

- מהלך רשתי ליצירת תרבות תיעוד שתסייע לבסס מהלכים חינוכיים על נתונים אמפיריים.
- הקמת סטודיו לתכנון פדגוגי, תיעוד שיעורים וניתוח תהליכי אינטראקציה בלמידה.
- ניהול משתף של תהליכי הפיתוח הפדגוגי ועיצוב החזון הדיאלוגי.

לוחות הזמנים לבניית השותפות

- וובינר לרשתות מתעניינות יתקיים בתאריך 29.3.22 בשעה 9:00. במפגש יתואר המהלך בהרחבה ותינתן הזדמנות לעמוד על טיבו והתאמתו לרשת.
- במהלך אפריל 2022, רשתות המעוניינות להצטרף לשותפות, ישיבו למסמך בקשה למידע.
- במהלך החודשים מאי ויוני 2022 מרכז דיאלוגוס יערוך פגישות עם הרשתות המתעניינות ויבצע בחינת היתכנות לשותפות, לקראת משא ומתן סופי וחתימת התקשרות בהשתתפות נציגי קרן יד הנדיב.
- במהלך יוני ויולי 2022 יפתח צוות בכיר ממרכז דיאלוגוס והרשת הנבחרת מתווה ליישום השותפות.
- במהלך אוקטובר 2022 יחתם הסכם ההתקשרות בין הצדדים.

פרטים נוספים והרשמה

לפרטים נוספים: Dialogos@mail.huji.ac.il

להרשמה לוובינר: <https://tinyurl.com/3mms4zy2>

בברכה,

הנהלת מרכז דיאלוגוס,

פרופ' ברוך שוורץ, ד"ר מירית ישראלי, האוניברסיטה העברית

ד"ר בן ציון סלקמון, אוניברסיטת תל-אביב

Dialogos@mail.huji.ac.il

מעגל השינוי החינוכי: לקראת תרבות דיאלוגית

ערוצי הפעולה המתוכננים למרכז דיאלוגים בשנים הקרובות

א. ערוץ בית ספר מפתח פדגוגיה דיאלוגית

● פיתוח פדגוגי ושינוי בית ספרי

- בתחום הקוגניטיבי (חשיבה, הוראה ולמידה) - קידום תהליכי הוראה ולמידה לבניית ידע באמצעות שיטות הוראה ממוקדות שיח, אינטראקציה ולמידה שיתופית.
- בתחום הפדגוגיה של היחסים - קידום תקשורת בינאישית אכפתית בין צוותי הוראה לתלמידים ובין התלמידים לבין עצמם, גיוון מבנה ההשתתפות בשיחות בשיעורים ובאינטראקציות מחוצה להם וכן קידום אקלים בית ספרי מיטבי.
- בתחום הרגשי - פיתוח יכולות הבעה, הבנה ופרשנות רגשית של תלמידים בדיונים עם נושאים בעצימות רגשית גבוהה ובתהליכי חשיבה מורכבים, בדרך המדמה תהליכי חשיבה והתדיינות הנדרשים מאזרחים ומקבלי החלטות.

● הדגמה והפצת הפדגוגיה

- בית הספר ישמש כבית ספר מדגים אשר יארח מורים וצוותים מבתי ספר נוספים המתעניינים בפדגוגיה דיאלוגית במתכונת חד פעמית או על בסיס מתמשך.

ב. ערוץ בתי ספר מפתחים הוראה דיאלוגית מתווכת מחשב

- פיתוח והטמעה של יחידות לימוד טכנו-פדגוגיות בתחומי הדעת השונים.
- התנסות בפלטפורמות חדשניות לניהול דיונים.
- ניצול טכנולוגיות לקיום סדרה של שיעורים על סוגיה אחת תוך הפעלת פרקטיקות של הנחיית דיונים (בסביבות דיגיטליות).
- פיתוח סדירות בית ספריות התומכות בלמידה שיתופית מבוססת מחשב.
- מיקוד מיוחד במקצועות ההומניסטיקה והאזרחות: קריאת טקסטים וניתוחם, כתיבה ביקורתית, דיונים ביקורתיים-אזרחיים בשני ערוצים: בע"פ, ובתצורה דיגיטלית בכתב.

ג. לקראת רשת חינוך חכמה: פיתוח פדגוגי רשתי מבוסס נתונים/לקראת עיר חכמה בחינוך: פיתוח פדגוגי

עירוני מבוסס איסוף וניתוח נתוני הוראה ולמידה

- מהלך רשתי/עירוני ליצירת תרבות תיעוד שתסייע לבסס מהלכים חינוכיים על נתונים אמפיריים.
- הקמת סטודיו לתכנון פדגוגי, תיעוד שיעורים וניתוח תהליכי אינטראקציה בלמידה.
- ניהול משתף של תהליכי הפיתוח הפדגוגי ועיצוב החזון הדיאלוגי.

ד. חינוך להתדיינות ברחבי העיר: העלאת היקף ואיכות ההשתתפות האזרחית

● **בבתי הספר:**

- פיתוח יכולות ההתדיינות של תלמידים בנושאים אזרחיים ובניית מסגרות בית ספריות, רשתיות ועירוניות להתדיינות של בני-נוער ומפגשים בין בתי ספר ובין בתי הספר לקהילות נוספות.

● **ברחבי העיר:**

- הקמה וליוי של מעגלי התדיינות בנושאי החינוך בבתי ספר (מטרות חינוכיות, גפ"ן, תכניות לימודים, מיזמים עירוניים).
- הקמת מסגרת להתדיינות בין תושבי העיר, נוער ומתבגרים לרשות המקומית, בנושאי חינוך ותכנון עתיד החיים המשותפים בעיר. המפגשים ישמשו לקידום הדמוקרטיה העירונית ולחיזוק ההידברות, החוסן, והקשר שבין התושבים והתלמידים לבין עצמם ובין הרשות.

ה. בשותפות עם מוסדות להכשרת מורים

- בניית קבוצת מחקר ופיתוח לקידום ההוראה הדיאלוגית בהוראה האקדמית.
- עבודה משותפת של חברי צוות המרכז ומדריכים פדגוגיים לקידום הכשרה להוראה דיאלוגית.
- בניית מסלול הכשרה להוראה דיאלוגית. המסלול יורכב מקורסים כלליים לדיאלוגיזם וכן מקורסים להוראה והערכה דיאלוגית בתחומי הדעת השונים. לשם כך יפותחו קורסים ייעודיים והתנסויות בפדגוגיה דיאלוגית. יושם דגש על קורסים להוראת מקצועות הומניסטיים בעזרת פדגוגיה דיאלוגית.
- קיום סדירות ארגונית (שולחן עגול) לעיצוב חזון מתמשך המבוסס על נתוני שיח, אינטראקציה, הוראה ולמידה. במפגשים ייקחו חלק מרצים, מדריכים פדגוגיים ונציגי צוות מרכז דיאלוגוס, אשר יחד יקיימו תהליכי חשיבה ופיתוח.
- בניית מודל לבתי ספר דיאלוגיים הקולטים פרחי הוראה - יצירת קשר מניב בין בתי הספר הקולטים למוסד. המדריכים הפדגוגיים ופרחי ההוראה ישהו ויעבדו בבית הספר כחלק מצוות ההוראה במגוון שיטות חניכה. בתום לימודיהם המורים המוכשרים לפדגוגיה דיאלוגית יוכלו להיקלט בבתי הספר בהם נחנכו, כשהם בעלי ידע פדגוגי, מומחיות והתאמה לחזון הבית ספרי.